

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 457/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Miroslavom Golianom, advokátom, Budatínska 16, Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 45 C 218/2014-715 z 18. júna 2019 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co 3/2020-1005 z 24. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 36 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 45 C 218/2014-715 z 18. júna 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 3/2020-1005 z 24. februára 2021 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľka vystupovala v právnom postavení žalovanej v prvom rade popri žalovanom v druhom rade proti žalobkyni (neter sťažovateľky) v konaní o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Napadnutým rozsudkom okresného súdu došlo k zrušeniu podielového spoluvlastníctva a jeho vyporiadaniu nariadením predaja dotknutých nehnuteľností s tým, že výťažok z predaja bude rozdelený medzi podielových spoluvlastníkom podľa veľkosti ich spoluvlastníckych podielov. Sťažovateľka v konaní pred súdom prvej inštancie popierala

existenciu spoluvlastníckych podielov žalobkyne a žalovaného v 2. rade, uvádzala, že je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Okresný súd ustálil, že žalobkyňa a žalovaný v 2. rade nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam dedením s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/8 pre každého z nich. Sťažovateľka rovnako nadobudla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam dedením, ako aj kúpnu zmluvou, spolu ide o veľkosť spoluvlastníckeho podielu 3/4.

3. Námietky sťažovateľky okresný súd nevyhodnotil ako relevantné. Týkali sa dedičských titulov, ktoré spochybňovala, pričom sa netýkali predmetných sporných nehnuteľností, resp. vyznievali účelovo vzhľadom na to, že bolo preukázané, že v istom časovom období sťažovateľka sama podala žalobu na súde o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, v priebehu konania zmenila žalobný návrh na určenie vlastníckeho práva a napokon žalobu vzala späť a konanie bolo zastavené.

4. Sťažovateľka predložila súkromný znalecký posudok, ktorým bola stanovená všeobecná hodnota nehnuteľností spolu vo výške 507 000 eur, s ktorým súhlasili aj žalobkyňa a žalovaný v 2. rade. Okresný súd nezastával názor, že by bolo možné vyporiadať podielové spoluvlastníctvo reálnym delením nehnuteľností, rovnako nepristúpil k prikázaniu spoluvlastníctva jednej zo strán konania, keďže žalobkyňa ani žalovaný v 2. rade nemali záujem o prikázanie nehnuteľnosti do ich vlastníctva, sťažovateľka takýto záujem prejavila, avšak na jej strane nebola preukázaná jej platobná solventnosť ako predpoklad vyplatenia ostatných spoluvlastníkov.

5. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol podrobený prieskumu v odvolacom konaní, krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu. Neakceptoval odvolacie námietky sťažovateľky smerujúce k spochybneniu vlastníckeho práva žalobkyne a žalovaného v 2. rade., rovnako uviedol, že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno týkajúce sa jej schopnosti vyplatiť ostatných podielových spoluvlastníkov ani týkajúce sa jej tvrdenia o možnosti reálnej delby niektorej zo sporných nehnuteľností.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Dedičské rozhodnutie č. k. D 273/66-19 z 2. júna 1966, ktorým sa opravilo dedičské rozhodnutie č. k. D 273/66-17 zo 6. apríla 1966 a ktoré bolo podkladom pre dedičský titul žalobkyne a žalovaného v 2. rade, je podľa jej názoru neplatné a prieči sa zákonu. Oprave v poradí prvého dedičského rozhodnutia bránila prekážka rozhodnutej veci.

b) Nesúhlasí so záverom okresného súdu o nemožnosti vyplatiť zostávajúcich podielových spoluvlastníkov, pretože v konaní uviedla, že vyplatenie môže byť realizované formou úveru, o ktorý by požiadali jej deti, čím mohlo byť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam prikázané sťažovateľke.

c) Napadnutý rozsudok okresného súdu neodpovedá na otázky, ktoré sťažovateľka formulovala vo vzťahu k platnosti zmeny dedičského rozhodnutia, podľa jej názoru tieto výhrady ani neboli riadne protokolované v rámci prednesu jej právneho zástupcu.

d) Odvolací súd uvádzané nedostatky žiadnym spôsobom nevysvetlil, ale bez ďalšieho prevzal právne názory okresného súdu, obe rozhodnutia všeobecných súdov sú svojvoľné, neudržateľné a nedostatočne odôvodnené.

e) Všeobecné súdy sa nevysporiadali ani s dôkazmi predloženými sťažovateľkou (prehlásenie matky sťažovateľky z 27. apríla 1988, odvolanie matky sťažovateľky proti rozhodnutiu č. k. D 996/90 z 21. marca 1991, závet matky sťažovateľky uložený pod č. k. 31 D 1597/02 z 24. apríla 1991 a ďalšie), ktorými preukazovala obohatenie sa jej už zosnulého brata na jej úkor.

f) Uvádzané nedostatky v konaní a rozhodovaní všeobecných súdov majú podľa sťažovateľky za následok porušenie jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 36 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj napadnutým rozsudkom krajského súdu z dôvodu, že závery všeobecných súdov sú svojvoľné, neodpovedajú adekvátne na argumentáciu sťažovateľky, čím sú zaťažené arbitrárnosťou a nedostatkom odôvodnenia.

8. Ústavný súd uvádza, že sťažovateľka namieta porušenie práva podľa čl. 36 ods. 1 dohovoru napadnutými rozsudkami všeobecných súdov, pričom tento článok dohovoru neobsahuje žiadne základné právo, ktorého ochrany by sa sťažovateľka mohla domáhať, preto v tejto časti ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom okresného súdu:

9. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka mala možnosť svoje námietky proti napadnutému rozsudku okresného súdu formulovať v jej dostupnom riadnom opravnom prostriedku, t. j. v odvolaní, čo aj urobila. Primárne bolo úlohou krajského súdu ako odvolacieho súdu vysporiadať sa s argumentáciou sťažovateľky mierenou proti rozsudku okresného súdu a ústavný súd nemá na opätovné posúdenie týchto argumentov právomoc v zmysle § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

10. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť z uvedených dôvodov (bod 10 tohto odôvodnenia) podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu:

11. Ústavný súd stabilne judikuje, že v súlade s princípom subsidiarity a jeho postavením mimo sústavy všeobecných súdov je posledným možným nástrojom na odstránenie prípadnej neústavnosti. Pred podaním ústavnej sťažnosti je potrebné vyčerpať všetky dostupné prostriedky nápravy, čím je aj podanie dovolania.

12. Vychádzajúc z dôvodov ústavnej sťažnosti v danej veci, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v zásade namieta spôsob, akým sa všeobecné súdy vysporiadali s jej argumentáciou, prípadne na ňu vôbec nereagovali, čím zaťažili svoje rozhodnutia nedostatkom odôvodnenia a arbitrárnosťou s následkom porušenia jej základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Tvrdenia sťažovateľky by indikovali možnosť ich uplatnenia v dovolaní uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

13. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu nebolo podané dovolanie. Sťažovateľka teda tento mimoriadny opravný prostriedok proti rozsudku odvolacieho súdu neuplatnila, to znamená, že nevyčerpala právny prostriedok, ktorý jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd. To je dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti (IV. ÚS 82/2020, IV. ÚS 123/2021) podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sú naplnené dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť.

15. Ďalšou osobitnou výnimkou z pravidla o subsidiarite konania o ústavnej sťažnosti je situácia, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu patria na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Podstatnou skutočnosťou pri aplikácii výnimky je dôkazná a argumentačná schopnosť sťažovateľky presvedčiť ústavný súd, že takéto dôvody nastali. Sťažovateľka však netvrdila a už vôbec nepreukázala dôvody hodné osobitného zreteľa pre nevyčerpanie dovolania, preto neprichádzal do úvahy ani prípadný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2021

Libor DUEA
predseda senátu